

dovine tudi slavni Czajkowski in sveto-znani ruski pisatelj N. V. Gogolj, katerega je neki njegov prijatelj od spisovanja v malo-ruskem jeziku odvrnil.

Hi koncu bodi še omenjeno, da je pred nekaj leti izdal ruski pisatelj Rudšenko nekoliko zvezkov malo-ruskih narodnih povestij, ki pa še niso odgovarjale število 15miljonovega národa. Še le nabiratelj Čubivskij poplačal je stari dolg, in to še prav v novejšem času. Ta prijevši od ruskega zemljepisnega društva dovoljne podpore, zbiral je národne spominke malo-ruskega življenja, katerih je sedaj na 300 polah uže več zvezkov izdanih, in sicer v jeziku ruskem. Ves ta ogromni materijal osupnil je tudi izobražence ruske, kajti, pokazal njim je, da se je zmožen tudi malo-ruski národ pospeti na višino, ter korakati vstric drugih bratskih národov po potu omike in napredka. —kl—

Slovstvena naznanila.

„Vertec“ stopa v drugo desetletje svojega obstanka. Želimo, da bi v »Vertcu« rastle tudi zanaprej lepe in krasne cvetke kakor dosihmal v minulih desetih letih. Marljivemu vertnarju g. J. Tomšiču, vošimo pri sajenji, gojenji in izbiranju cvetok toliko okusa kakor dosihdob, kajti šopek iz njegovega »Vertca« močno dopada ne le otrokom, marveč tudi odrasčenim. Velja pa »Vertec« za vse leto 2 gl. 60 kr., za pol leta pa 1 gl. 30 kr.

„Ljubljanski Zvon“. Vsebina II. zvezka je: 1. Stanislav: Slovén-skim svatom, pesen. 2. Jos. Jurčič: Rokovnjači, historičen roman. (Dalje.) 3. Dr. H. Dolenc: Spomini o cirknškem jezeru II. 4. Ivan Franke: Estetična načela pri obleki in stanovanji III. IV. 5. Fr. Levstik: Rječnik hrvatskoga ili srbskoga jezika. 6. Bojan: Na semnji, pesen. 7. A. Kos: Prošnja, pesen. 8. Dr. Ivan Tavčar: Otok in Struga, noveleta II. (Dalje.) 9. L. Žvab: Ivan Ž. V. Popovič. 10. J. Staré: Pisma iz Zagreba I. 11. Fr. Erjavec: Rák. (Dalje.) 12. Dr. Ig. Klemenčič: O fotofonu. (Konec.) 13. A. Bezenšek: O novobolgarskej literaturi II. 14. V. Valenta: Glasbene vesti. 15. Lc.: Dva napisa Preširnova. 16. Lc.: Imenitna knjiga. 17. — Slovenski glasnik.

Druga številka Kres-ova obsega: 1. Pomladanski vetrovi. (Dalje.) 2. Gazela I. II. 3. Roka in serce. (Dalje.) 4. Popotne opazke. (Dalje.) 5. Samostan Rilo. 6. Slavospjev Slomšku. 7. Dr. Ljudevit Gaj in ilirska ideja. (Dalje.) 8. Doneski k filozofičnej terminologiji. (Dalje.) 9. O potresu in njegovem vzroku. 10. Spektralna analiza kot pripomoček v astronomiji. 11. Jezikoslovne drobnosti. 12. Zgodovinske čertice o nekdanjej provinciji Windischgraz. 13. Številka devet. 14. Drobnosti.

„Novi Vek“ imenuje se list, ki hodi na svitlo v Belem Gradu od novega leta dalje. To je list v politično, obrtno in prosvetno korist srbskega národa; vzhaja po dvakrat na teden: ob vtorkih ter ob sobotah. Sodeči po vsebini prvih čisel, moremo s čisto svestjo svojski preporečiti to novo napredno podjetje.

„Pedagogiški list“. Čujemo, da v Belem Gradu želi učiteljske šole profesor dr. V. Bakič izdajati učiteljski list pod naslovom »Pedagogiški list«. Vrlo nas

je razveselil ta glas, kajti, s takšnim listom, ki bi hodil na svitlo pod krilom ter vredništvom tako izvrstnega ter šoli in učiteljstvu prijatelja, bi narodna prosveta mnogo pridobila. Daj Bože, da se glas vresniči!

Šolske novice.

Troški za šolstvo na Kranjskem so bili p. l. 186.411 gl. 96 kr.; od tega za učiteljske plače: 167.140 gl. 40 kr.; opravilne doklade: 4748 gl. 38 kr.; služ. letne deklete: 6917 gl. 94 kr., odškodovanja za stanovanja 1417 gl. 24 kr.; nagrade za poučevanje v kmetijstvu je bilo: 1560 gl.; nagrade za poučevanje v ženskem rekotvoru: 1209 gl.; nagrade pri poučevanju v zaslihih šolah: 1390 gl.; nagrade za poučevanje v verozakonu duhovnim: 735 gl., a svētnim v isti namen 378 gl.; za namestovanje: 54 gl.; za prek-dolžno poučevanje: 482 gl.; denarne pripomoči 380 gl.

Šolstvo na Kranjskem. Po celem Kranjskem je bilo minolega leta 254 javnih ljudskih šol in sicer 177 jednorazrednic, 36 dvorazrednic, 14 trirazrednic, 23 stirirazrednic, 3 petrazrednice, 1 šestrazrednica in 1 meščanska šola. Po ves dan podučuje se samo na 47 šolah. Privatnih šol je na Kranjskem 10. Otrok, ki bi imeli po postavah obiskavati šolo, je vseh 48.645, obiskavalo pa jih je 39.371. Učitelj je 326, učiteljic 95.

Iz Istre. Do pred desetak godina nije se niti znalo, ili nije se htjelo znati, da u Istri Hrvati žive; zemlju pribrajahu obično »talijanskim pokrajinam«. Danas, hvala Bogu i »Našoj slogi«, znade se, da tuj stanuje bar dva puta toliko Hrvata koliko Talijana. Za prosvjetu 180.000 Hrvata skoro da se nitko i brinuo nije da htjelo jih se odtudjiti rodu svomu, šiljalo njim se (a šilje njim se još i dan danas) pučke učitelje stranom posve nevješte hrv. jeziku, stranom poznavajući taj jezik samo u toliko, da lakše vrše prosvjetnu tobož misiju talijančenja.

Sretnimi upravo scienit (srećnimi ceniti) nam je sela, kojim se niti takovih učitelja poslati nemogaše. U ostalom vriedni naši svećenici poučavahu u mnogih mjestih djecu u čitanju, pisanju i računanju. To isto čine mnogi i danas. Od Boga jim plaća!

Narod se pomalo osvješćuje, sve većma i većma upoznaje važnost njege materinskoga jezika; zahtieva škole u svom jeziku; biti hoće svoj na svojem. Vlada kan da se i sad malo za narod brine. Kano iz milosti otvorio se na učilištu koparskom pred pet godina i hrvatski odjel, al malo se pobrinulo, da se dobije dovoljan broj pitomaca. Uviek je više pripravnika slovenskih i talijanskih nego hrvatskih, prem hrvatskih učitelja ni za žedju (zejo) nema, a talijanske škole više stoje nego svi Talijani školskoga nameta plaćaju.

Al da, god. 1879. položila su izpit zrelosti 2, a lani (1880) 5 pripravnika Hrvata. Pak što je š njimi?

Namjestništvo u Trstu nije pronašlo shodnim otvoriti neke škole u iztočnoj Istri, a u nutrnoj se Istri za čisto hrvatska mjesta na prvom mjestu zahtieva poznavanje talijanskoga jezika. I to je uzrokom, da neki kandidati sa uzornimi svjedočbami još i danas bez službe planduju. Među sto osamdeset tisuća Hrvata u Istri, za koje se može reći, da nemaju niti škola, niti učitelja, među tih jadnih sto osamdeset tisuća Hrvata nije moći smjestiti ma samo 5 učitelja!! Neće li to reći usried čide zime trgati ozeblomu i zadnji komadić poderane suknjice? Nije li to vađiti iz ustijo gladnomu i zadnju koricu kruha?!